

การพัฒนาการดูแลเพื่อป้องกันภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด

อรณี มุลจัด พย.บ.

ตึกผู้ป่วยในสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุชนันท์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาการดูแลและป้องกันการเกิดภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพบริการแบบมีส่วนร่วม ระหว่างหน่วยรับฝากครรภ์ มารดา ตั้งครรภ์ ผู้ดูแล ครอบครัว และญาติ ร่วมกับแนวทางการเวชปฏิบัติการป้องกันและเฝ้าระวังภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ทารกแรกเกิดในโรงพยาบาลสุชนันท์ จำนวน 197 ราย ระยะเวลาในการศึกษามกราคม 2561 ถึง มีนาคม 2561 เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ ประเมินภาวะเสี่ยงต่อการเกิดภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด (ประกอบด้วย อายุครรภ์มารดา ประวัติการคลอด การประเมินหัตถ์นมของมารดา ผลการตรวจเลือดมารดาและทารก ประวัติการเจ็บป่วยในครอบครัว และโรคประจำตัวของมารดา) ร่วมกับการแนวทางเวชปฏิบัติการเฝ้าระวังและป้องกันภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด และกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา

ผลการศึกษาพบว่า ทารกแรกเกิดเป็นเพศชาย ร้อยละ 9.64(19 ราย) เพศหญิง ร้อยละ 7.61(15 ราย) คลอดครบกำหนด ร้อยละ15.73 (31ราย) คลอดก่อนกำหนด ร้อยละ 1.52 (3 ราย) ได้รับการคัดกรองภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิดทุกราย พบอัตราการเกิดภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิดภายใน 24 ชม ร้อยละ 1.01(2 ราย) อัตราการเกิดภาวะตัวเหลืองใน 48 ชม ร้อยละ 17.25(31ราย) ทุกรายได้รับการรักษาตามแนวทางเวชปฏิบัติ และพบว่าไม่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง (kernicterus) วันนอนของทารกที่มีภาวะตัวเหลืองลดลง เฉลี่ย เท่ากับ 3 วัน จากการค้นหาและเฝ้าระวังทารกแรกเกิดที่มีโอกาสเสี่ยง การมีส่วนร่วมในการป้องกันและดูแลร่วมกันตั้งแต่หน่วยรับฝากครรภ์ ห้องคลอด หลังคลอด และการมีส่วนร่วมของมารดา และครอบครัว รวมถึงการเข้าถึงการรักษาที่รวดเร็วตามแนวทางเวชปฏิบัติ ส่งผลให้วันนอนเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P value <0.001)

คำสำคัญ:ทารกตัวเหลือง,วันนอนโรงพยาบาล,ความพึงพอใจ